

Dä wees woh Hahs höpp. Der weiß Bescheid.
Dä wees wo Baathel d'r Mostert hölt. Dasselbe.
A es net op de Muhl gefalle.
Dä hät mih em flehne Fenger als dä em Kopp.
M'r moß irsch Küülkop sen, ih m'r Höppelstroetich wird.
De goont hengeren, wie de Ante van Kälz.
Zo Schlich (ein Dorf bei Düren) sen. Quitt sein.

F. Sprüche.

1. Em Anfauf geet ät de Büß on de Läck on späa-
der dä Klöppel on Stäck.
2. Nu wagt ens gät on hahl ens gät, on stipp däm
Buer de Kahr ens gät.
3. Mahf wat jont es! on wan ät 'ne Hont es.
4. 'Ne Buß en Ihre kan Nemmes fihre.
5. Güere rich on henge sich. Pfui.
6. Biwla Bent, d'r Buer hät en Uhl em Sack.
7. D'r Buer es ä Bihs, ä verköof de Botter on frifß
d'r Rihs.
8. Wä dat gelöof on sy Bätt verköof, dä litt d'rnoh
om Strüh.
9. Ät frof ä Mänche en ät Känche, on frof wedder
ärrnus, duh woehr ät Verzälche nus.
10. Us d'r Hank en d'r Zank.
- 11' Als dat geschaach, duh brant de Baach, du lohnte
de Buhre van Rüh on läischten et met Strüh.
12. Wan d'r Kälderboom geet, dan freut sich Alles, wat
dröm steet.

13. Paafgoh, Raafgoh, d'r Dühsel hahl d'r Sack op.
14. 'Ne Schnyder on en Gees es ät ärmste Dier, wat ich wees.
15. 'Ne Buer, 'ne Bier on 'ne Stier, sent drei gliche Dier.
16. Baat ät nex, dan schaaf ät nex.
17. De Flahdermuus, de kät ät Huus.
18. Wä net bliht em Klockeklant, (sich heiratet)
Dä rent ät all sy Lärve lant.
19. Paafe Begierlichteet on Goddes Barmhägigkeet
Duert van nun an bes en Thwigkeet.
20. D'r Kop faalt, de Föhs wärm, on de Porz aufe,
Dan hät d'r Dokter kehne Fuß ze haufe.
21. Glök on Glaas, wie bahl brich 'ne Kaffepott.
22. Wä haue welt op Gasse on Strohsse,
Moss goon on krittisiere lohße.
23. Löstig geläf on sühlig gestorfe.
Es däm Dühsel ät Konzäp verdorfe.
24. Ät es fee größer Veet, als wat m'r sich sälver andeet.
25. Wä net wohg, dä net went, dä net haspelt, dä net
spennt.
26. Su vel Köpp, su vel Senn, su vel Wüesch, su vel
Penn.
27. 'Ne Dronk en de Schlaht schaaf däm Dokter en
Lufahrt; 'ne Dronk op en Ei schaaf däm
Dokter zwei.
28. M'r moss sich sträcke noh senger Däcke.

29. It es fehne Mann äjju goht, of ä hät 'ne Wolfzant
onger däm Hoht.
30. Kee Bruht em Schaaf määt Duverdraag.
31. D'r Riche en d'r Lääsch, d'r Arme en d'r Misch.
32. It Överfleet däck alle Leet.
33. Gruhße Häere hant gruhße Affäere.
34. Wie gelierde desto verfierde.
35. Vier Lateng, dan drenks du Beng.
36. Stehsmoder, Dühvels Dingerfoder.
37. 'Ne gezwonge Get deet Gott leet.
38. Wan d'r Buer net mohs, dan wääg hä weder Haut
nauch Johs.
39. Zur Gesonthheet, wat d'r en d'r Romp geet.
40. Brojj! Drenke es meng Loff.
41. Wat es ät wäet? en Koh es fee Päet;
Du ä Päet es fehn Koh, jöns göhf ät och nauch
Welch dezo.
42. Fonge, fonge! Hält meng.
43. Fenge, fenge, wedder gävve, ichänke, ichänke, behahle.
44. Dpgestange, Platz vergange, wedder komme, an en
Uhr geschlage.
45. Brölt d'r Des, dan loef de Koh, dan schlet d'r
Affel d'r Tack dezo.
46. Dra pro nobis, morge esse m'r Stockfeisch, övver=
morge Laberdohn, wä ät net maag, dä licht
ät stohn.
47. Bombambeierförsch, hät de Boy voll Lävverwörsch.

48. Dä Unregierte es d'r Ungeierte.
49. Wie länger Jongesäll, wie deefer en de Häll.
50. Trau kehnem Jütt op jengen Eht,
Kehnem Wolf op d'r Heht,
Kehnem Paaf op in Gewesse,
Söns bes du van alle drei besch
51. Kömmt d'r Wolf ruche on de Krohn schäehre, (und
die Krähe scharren), dan kömmt d'r Buer sich
net ärnähre.
52. Bäßer zweimohl gemäße, als sich ehmohl vergäße.
53. He op deffer Bank es 'ne grubke Gestank. Wä em
ät irz rüch, däm hä entflüch.
54. Ich wees gät: dat my Moh en Gees hät. Ich wees
och nauch gät miß: de Gees de friß och Kih.
55. Däs Mondahs maache je bloh,
Däs Dingsdags fihre je noh,
Däs Metwoochs es goht Wädder,
Däs Donnerichdags holle je Lädder,
Däs Frydags schneffe je joh,
Däs Samsdags maache je Schoh.
56. Katolleische Hahn, Luteische Schwahn,
Kavilnische Angel, träcke all an ehnem Wängel.
57. Ihr Häere van Düre, wat moff m'r net hühre:
D'r Ehne stelt de Kuehr, d'r Andre de
Stadtmehr.
58. Morge fröh, dan tacke de Köh, dan frihs Du ä
wärm Niche.
59. Ät es kehn Hankvoll, ät es ä ganz Land voll.

60. Zweise Pier on Merke litt en Huus, dat heesch
Ferte;
Zweise Maas on Keng es fehne Ake ju feng.
61. Wä van Gück geet onbelooge, van Dche onbedrooge,
van Düre ongespott, dä geet noh Kölle on loff
Gott. (Gück=Lüttich, Dche=Nachen.)
62. Dä Ihuer däm Buer, dat Scheif däm Steif on
d'r Kuehr däm Pastuehr.
63. Sterft 'ne Riche geet Alles henger d'r Riche, sterft
'ne Arme deet sich Gott ärbärme.
64. Fröhg stärfe, fehne Arfe, oder verderfe.
65. Döcher Went on Gücker (Lütticher) Bloht deet
fehnen Jülicher goht.
66. Dömmelent, Leckent, Lanfman, Zuhan, Kleedibbe=
dikche. (Die Finger.)
67. Rückleüh! D'r Hahn hät Flüh.
68. Rihs, Botter, Bruht, schleet alle Gehde on Törfe
duht.
69. He es d'r grubße Kirche-Hahn;
Dä zehg Üch Went on Wädde an,
Hä welt jekt wie ich bei Üch ben,
Met Bänder och gezihret jen,
Du och m'em Drenfgäält borve dren.
Rückleüh! Rückleüh!
(Spruch beim Herumzeigen eines neuen Kirch=
thurm-Hahns.)
70. Gant dorch Möhteroet on loof dorch Grehfroet.

71. Raht deet Nemmes Schaht, Raffel deet Jeder haße,
Duet kömp Jedermann zo fuet. Drei Feld-
gewächse.
72. Gedolt es d'r Sibhe Spiehs, ävver d'r Dühvel sol
je äße.
73. Vier Geeße on drei Böck maache zesamme jebbe
Stöck.

G. Bauernregeln.

1. Mathihs brich ät Is, fent hä keen, dan maat hä een.
2. Kömp der Went van zant Mathies (Trier), dan
wees m'r, dat hä Rahn häer blihs.
3. Wan ät op Maria Syf rähnt, dan rähnt et vierzig
Dähg.
- 5 Ät es tehne Prel (April) äsu goht, of ä jäk jedem
Zongstäck 'ne Hoht.
5. D'r Prel deet, wat hä welt, d'r Mäek schöddelt d'r
Stäek.
6. Es ät Kreßkentche gebohre, hant de Röhbe d'r
Schmaach verlohre.
7. 'Ne gröhne Kreßdag gitt 'ne wisse Boersche. Ostern.
8. Kömp Ruth en d'r Stal, dan kömp je övveral.
9. Wan ät schneit en d'r Dräck, dan friert ät, dat
ät bäck.
10. Wan de Hoonder sich luhse, dan git ät Rahn.
11. Wan ät rähnt en ät Meßeboch, dän hät m'r der
ganze Woch genug.
12. Rohm Meßtes kömp Kreßtes.